AFGANISTAN

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia dla ludności cywilnej w Afganistanie

DPU-WIKP-424/675/2026
17.11.2026

Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia UDSC

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Afganistanie.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

LUDNOŚĆ

Według ostatnich szacunków ludność Afganistanu liczy sobie ok. 37 mln.[1]

SKŁAD ETNICZNY

Brak jest dokładnych informacji na temat składu etnicznego. Szacunkowe dane wskazują, że Pasztuni stanowią ok. 42%, Tadżycy ok. 27%, Hazarowie ok. 9%, Uzbecy 9%, a pozostałą część społeczeństwa m.in. Ajmakowie, Beludżowie, Turkmeni i inni.

Pasztuni dzielą się na klany, z których najważniejsze dwie linie rodowe to: Gilzai i Durani. [2]

SKŁAD RELIGIJNY

Większość Afgańczyków to muzułmanie sunnici, ale są też szyici, szczególnie pośród mniejszości etnicznych. Istnieje także nieduża społeczność ismailicka.[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

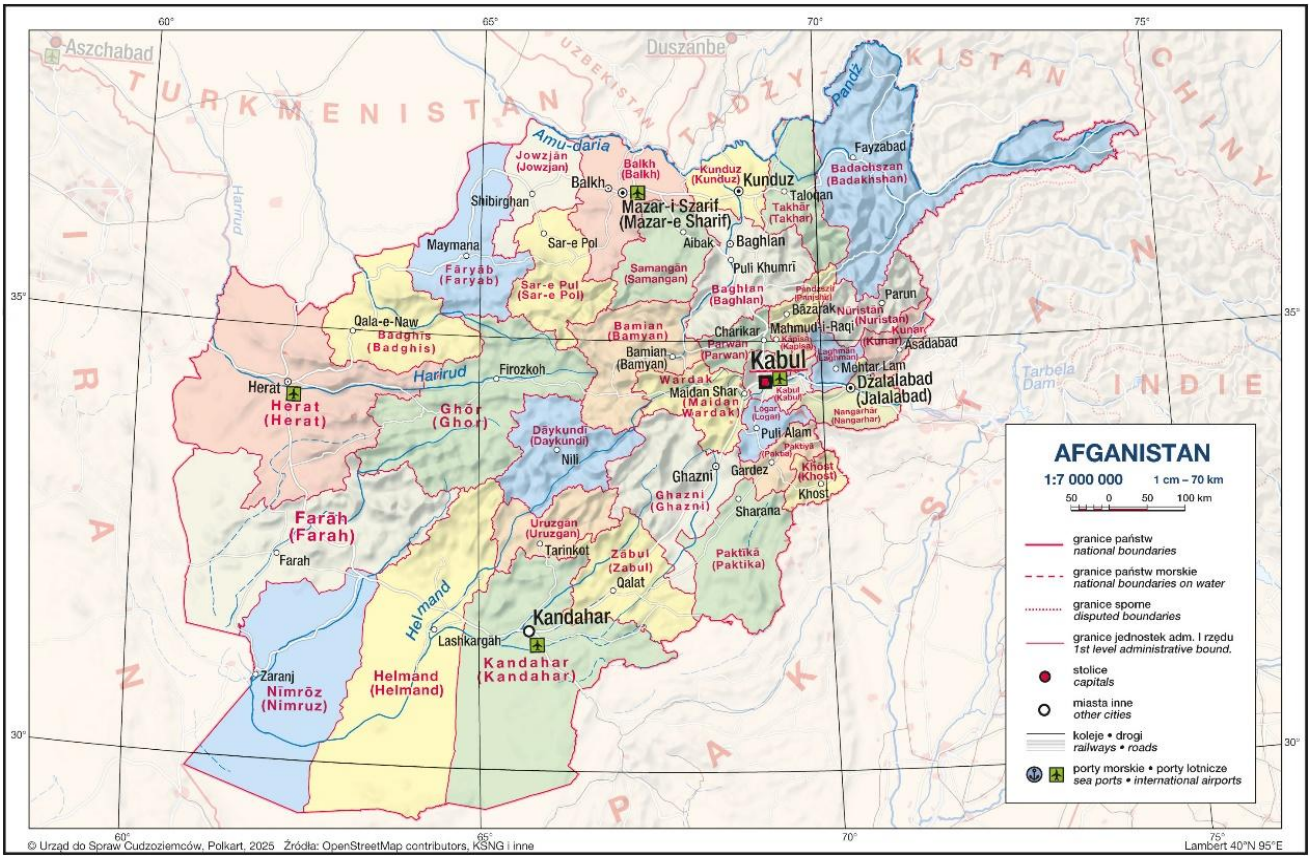
Islamski Emirat Afganistanu jest nową nazwą kraju, nadaną przez talibów, jednak nazwa ta nie jest uznawana na arenie międzynarodowej.[4] Islamski Emirat Afganistanu jest teokracją, opartą na islamskim prawie szariatu.[5]

W czasie swoich rządów, talibom udało się zcentralizować zarządzanie, wyeliminować alternatywne, lokalne ośrodki władzy, ograniczyć korupcję i wprowadzić jednolity system prawny, oparty na szariacie.[6]

1 Encyklopedia Britannica, Afghanistan, https://www.britannica.com/place/Afghanistan
2 Encyklopedia Britannica, Afghanistan, https://www.britannica.com/place/Afghanistan
3 Encyklopedia Britannica, Afghanistan, https://www.britannica.com/place/Afghanistan
4 RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Which Countries Have Relations With The Taliban's Unrecognized Government?, 30.05.2024, https://www.rferl.org/a/afghanistan-taliban-russia-diplomacy/32972530.html
5 VoA (Voice of America), Taliban Not Ruling Out Holding Elections, 16.09.2021, https://www.voanews.com/a/taliban-not-ruling-out-holding-elections-/6231821.html
6 Rewiev of Afhanistan Developments, Taliban Government Four Years After Coming to Power, 08.08.2025, https://afgreview.com/en/political/taliban-government/

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Administracyjnie Afganistan jest podzielony na 34 prowincje zarządzane przez gubernatorów.[7]

Mapa. Podział administracyjny Afganistanu.

STRUKTURA WŁADZY

GŁOWA PAŃSTWA

Głowa państwa. Ostatni prezydent Islamskiej Republiki Afganistanu, Ahmad Ghani, uciekł z kraju 15 sierpnia 2021 r. Głową Islamskiego Emiratu Afganistanu został obwołany **Shaykh al-Hadith Hibatullah Akhundzadeh**, oficjalny przywódca ruchu talibów, noszący tytuł emira (*Amir al-Mu'minin*).[8] Emir posiada swoją rezydencję w Kandaharze i to miasto stało się centrum decyzyjnym kraju.[9]

7 Wikipedia, Provinces of Afghanistan, https://en.wikipedia.org/wiki/Provinces_of_Afghanistan

8 AAN (Afghanistan Analyst Network), The Taleban's Caretaker Cabinet and other Senior Appointments, 07.10.2021, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/the-talebans-caretaker-cabinet-and-other-senior-appointments/

9 Rewiev of Afhanistan Developments, Taliban Government Four Years After Coming to Power, 08.08.2025, https://afgreview.com/en/political/taliban-government/

RZĄD I PREMIER

Rząd i premier. Funkcję premiera rządu pełni Mullah **Mohammad Hassan Akhund**.[10] Rząd nadal ma charakter tymczasowy, jednak według doniesień z marca 2025, Hibatullah Akhundzadeh planuje przekształcić tymczasową administrację w stały rząd. Jednym z większych problemów talibów pozostaje fakt, że rząd ani administracja nie zyskały szerszego uznania międzynarodowego.[11] Rząd posiada ponadto bardzo ograniczone uprawnienia i jego rola w zarządzaniu słabnie, podczas gdy coraz większą rolę odgrywa emir i biuro w Kandaharze.[12]

Siedzibą rządu pozostaje Kabul – i jeśli chodzi o strukturę administracyjną – pozostaje ona podobna, jak w okresie Islamskiej Republiki. Zmiany kompetencji dotyczą zaledwie kilku ministerstw**,**[13] **a** główną jest powołanie Ministerstwa Krzewienia Cnót i Zwalczania Występków w miejsce Ministerstwa ds. Kobiet**.**[14]

PARLAMENT I WYBORY PARLAMENTARNE

Talibowie odrzucili możliwość przeprowadzenia demokratycznych wyborów powszechnych, a partie polityczne są de facto zakazane.[15][16] W dniach 30 czerwca – 2 lipca 2022 r. w Kabulu odbył się natomiast pierwszy zjazd nowej rady konsultacyjnej Loya Jirga, składającej się z 4500 osób, wyłącznie mężczyzn, związanych z ruchem talibów. Większość z nich była muzułmańskimi duchownymi. Wyrazili oni wdzięczność i poparcie dla rządów talibów.[17] Talibowie planowali zwołanie kolejnej sesji Loya Jirga w 2025 r., w której miało wziąć udział około 2000 osób. Proces wyboru członków Loya Jirga rozpoczął się zarówno na poziomie prowincji, jak i dystryktów, pod nadzorem mianowanych przez talibów gubernatorów.[18] Obecnie jednak brak jest informacji na temat terminu planowanej Loya Jirga. [przyp. WIKP].

Talibowie rozwiązali także wszystkie dotychczasowe zgromadzenia prowincjonalne, stopniowo powołując regionalne rady (*shura*).[19] Nie są to jednak sensu stricte organy legislacyjne. Prawo jest stanowione w sposób arbitralny przez samo kierownictwo

---

10 The Kabul Tribune, Belarusian Envoy Presents Credentials to Taliban Prime Minister in Kabul, 01.11.2026, https://thekabultribune.com/en/0011775

11 Afghanistan International, Taliban Leader Plans Loya Jirga To Legitimise Government, 06.03.2025, https://www.afintl.com/en/202503067233

12 Afghanistan International, Taliban Leader Restricts Ministers' Powers, Requires Approval For Cabinet Meet, 20.10.2026, https://www.afintl.com/en/202610207481

13 Rewiev of Afhanistan Developments, Taliban Government Four Years After Coming to Power, 08.08.2025, https://afgreview.com/en/political/taliban-government/

14 BBC News, Afghanistan: Taliban morality police replace women's ministry, 17.09.2021, https://www.bbc.com/news/world-asia-58600231

15 UN General Assembly / UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/78/789-S/2024/196], 13.06.2024, https://www.ecoi.net/en/file/local/2111394/n2415471.pdf

16 PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Porozumienie USA z talibami, 03.03.2020, https://www.pism.pl/publikacje/Porozumienie_USA_z_talibami

17 EUAA (European Union Agency for Asylum), Afghanistan - Security situation, 08.2022, https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

18 Afghanistan International, Taliban Leader Plans Loya Jirga To Legitimise Government, 06.03.2025, https://www.afintl.com/en/202503067233

19 UN General Assembly / UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 14.09.2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2079419/N2259109.pdf

talibów, które wydaje dekrety i instrukcje, które formalnie stanowią tylko interpretację prawa szariatu.[20]

SYSTEM PRAWNY

System prawny Afganistanu oparty jest na islamskim prawie szariatu. Interpretacja dokonywana przez talibów opiera się częściowo na hanafickiej szkole prawnej, z elementami kodeksu pasztunwali.[21]

KARA ŚMIERCI

Talibowie zapowiedzieli, że kara śmierci oraz kary cielesne (amputacje, chłosta oraz ukamienowanie) będą stosowane zgodnie z prawem islamskim na podstawie wyroku sądowego.[22][23] Przed egzekucją, rodzina ofiar proszona jest o przebaczenie zbrodni, ale jeśli odmówi, to właśnie poszkodowana rodzina dokonuje egzekucji skazanego.[24]

Według oficjalnych danych, opublikowanych przez OHCHR, od czasu przejęcia władzy przez talibów, wykonano 11 publicznych egzekucji. Ostatnią wykonano 16 października 2025 r. w Baghdis, na stadionie miejskim za popełnione morderstwo. Sprawa została rozstrzygnięta przez Sąd Apelacyjny i Sąd Najwyższy, a egzekucja osobiście zatwierdzona przez przywódcę talibów.[25]

Ponadto według informacji UNAMA, tylko w maju i czerwcu 2026 r. odnotowano 21 przypadków stosowania kar cielesnych – 8 wobec kobiet i 13 względem mężczyzn, a żadna z nich nie została zatwierdzona przez Sąd Najwyższy. Często kary były wymierzane tylko na podstawie wyroków sądów niższego rzędu.[26]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

W 2024 r. na terenie Afganistanu w wyniku różnych przypadków naruszenia bezpieczeństwa, zginęły 1322 osoby. Do 10 października 2025 r. w wyniku incydentów związanych z bezpieczeństwem zginęło 666 osób,[27] natomiast według

[20] EUAA (European Union Agency for Asylum), Afghanistan Country Focus, 12.2023, https://www.ecoi.net/en/file/local/2101835/2023_12_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Country_Focus.pdf
[21] EUAA (European Union Agency for Asylum), Afghanistan Country Focus, 12.2023, https://www.ecoi.net/en/file/local/2101835/2023_12_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Country_Focus.pdf
[22] The Telegraph, Taliban will chop off hands of thieves as harsh, 07.09.2021, https://www.telegraph.co.uk/world-news/2021/09/07/taliban-will-chop-hands-thieves-harsh-punishments-return/
[23] AP News, Taliban official: Strict punishment, executions will return, 23.09.2021, https://apnews.com/article/religion-afghanistan-kabul-taliban-22f5107f1dbd19c8605b5b5435a9de54?utm_medium=APMiddleEast&utm_campaign=SocialFlow&utm_source=Twitter
[24] France 24, Four men publicly executed in one day in Afghanistan, 11.04.2025, https://www.france24.com/en/live-news/20250411-four-men-publicly-executed-in-one-day-in-afghanistan
[25] OHCHR (Office of the High Commissioner of Human Rights), UN expert condemns latest execution in Afghanistan, 22.10.2025, https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/10/un-expert-condemns-latest-execution-afghanistan
[26] UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 09.09.2026, https://unama.unmissions.org/en/document-library/the-situation-in-afghanistan-and-its-implications-for-international-peace-0
[27] ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, data 13.11.2025-13.11.2026, dane pobrano 13.11.2026, https://acleddata.com/data-export-tool

dostępnych danych od listopada 2025 do listopada 2026 – zginęło 1500 osób, czyli nastąpił gwałtowny wzrost.[28]

Najwięcej ofiar odnotowano w dużych miastach, takich jak Kabul i Herat, jednak pojedyncze akty przemocy mają miejsce we wszystkich prowincjach. Niemal połowę wszystkich ofiar śmiertelnych stanowią członkowie struktur bezpieczeństwa Afganistanu, czyli talibowie. Około 35% - cywile, natomiast reszta – to członkowie różnych nielegalnych ugrupowań zbrojnych.[29]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Interwencja międzynarodowa w Afganistanie zakończyła się z dniem 31 sierpnia 2021 r., kiedy ostatni amerykańscy żołnierze opuścili ten kraj.[30] Obecnie nadzór nad Ministerstwem Obrony i Armią Islamskiego Emiratu sprawują talibowie. Głównymi wyzwaniami w dziedzinie bezpieczeństwa dla nowych władz jest utrzymanie bezpieczeństwa wewnętrznego, ochrona granic, a także narastające konflikty przygraniczne.

Konflikt afgańsko-pakistański. W relacjach z sąsiadami utrzymuje się spore napięcie i niekiedy dochodzi do przypadków ostrzału transgranicznego, w tym w szczególności dotyczy to stosunków z Pakistanem. Pakistan oskarża talibów o tolerowanie na terenie Afganistanu islamskich bojówek **Tehreek-e-Taliban, TTP (tzw. pakistańskich talibów)**, którzy oskarżani są o zamachy terrorystyczne w Pakistanie.[31] Okresowo Pakistan bombarduje tereny przygraniczne, w tym także obozy dla uchodźców pakistańskich, w których rzekomo ukrywają się bojownicy, a także nakazał, by wszyscy uchodźcy afgańscy przebywający w Pakistanie bez dokumentów, powrócili do swojej ojczyzny.[32]

Do największej tego typu eskalacji doszło w październiku 2025 r., kiedy Pakistan ostrzelał nie tylko tereny przygranicze, ale także zaatakował dronami lotnisko w Kabulu. Celem ataku, według strony pakistańskiej, byli bojownicy TTP, w tym dwaj wysocy rangą dowódcy. Drony uderzyły także w prowincji Paktika, niszcząc lokalny bazar i sklepy.[33] W odwecie, talibowie ostrzelali terytorium Pakistanu. Nad oboma krajami zawisła groźba międzynarodowego konfliktu. Pod koniec października udało się zawrzeć zawieszenie broni,[34] jednak nie zatrzymało to działań zbrojnych. W 2026 r. Pakistan wielokrotnie ostrzeliwał terytorium Afganistanu, powołując się na chęć zlikwidowania obozów nielegalnych organizacji zbrojnych: **Tehrek-e Taliban** i **Hafiz Gul Bahadur Group**. Ostrzał z powietrza zagrażał przede wszystkim terenom przygranicznym, ale był skierowany również w inne lokalizacje w kilku prowincjach Afganistanu, m.in. objął prowincje: Kabul, Kandahar, Ghazni, Kunar, Khost, Paktikę

[28] ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/

[29] ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

[30] ICG (international Crisis Group), Afghanistan's Security Challenges under the Taliban, 12.08.2022, https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/afghanistans-security-challenges-under-taliban

[31] Tolo News, Rising Tensions Between Afghanistan, Pakistan, 22.12.2023, https://tolonews.com/opinion-186604

[32] UN General Assembly / UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/78/789-S/2024/196], 13.06.2024, https://www.ecoi.net/en/file/local/2111394/n2415471.pdf

[33] RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), In 'Dangerous' Escalation, Pakistani Drone Strikes Kill Two Senior Taliban Members In Kabul, 10.10.2025, https://www.rferl.org/a/pakistan-taliban-ttp-afghanistan-strikes-drone/33556513.html

[34] Al Jazeera, 'Last-ditch push': Pakistan-Afghanistan talks falter amid deep mistrust, 29.10.2025, https://www.aljazeera.com/news/2025/10/29/last-ditch-push-pakistan-afghanistan-talks-falter-amid-deep-mistrust

i Nuristan. W czerwcu 2026 r. miały miejsce również starcia bezpośrednie między siłami talibańskimi a pakistańskimi siłami bezpieczeństwa w kilku lokalizacjach przy granicy.[35] Działania zbrojne i naloty pakistańskie były kontynuowane również na jesieni 2026 r.[36]

We wrześniu 2026 r. Pakistan oskarżył talibów o zorganizowanie spotkania, w którym uczestniczyli przedstawiciele organizacji Baloch Liberation Army, Al Qaeda in the Indian Subcontinent, i Hafiz Gul Bahadur Group. Spotkanie miało się odbyć przy współudziale władz indyjskich. Tymczasem Pakistańczycy gościli u siebie dużą konferencję, w której uczestniczyli liczni opozycjoniści afgańscy. Oba kraje oficjalnie wypierają się wspierania jakichkolwiek nielegalnych grup zbrojnych.[37]

Nielegalne ugrupowania zbrojne. Opozycja zbrojna wobec talibów istnieje, jednak pozostaje bardzo rozdrobniona. Ostatni raport Rady Bezpieczeństwa ONZ wymienia kilkanaście pomniejszych grup, które były oskarżane o przeprowadzanie ataków na funkcjonariuszy talibów. Były to głównie zasadzki i szturmy na punkty kontrolne wymierzone w personel i obiekty wojskowe talibów, w tym także ataki na przedstawicieli Ministerstwa Krzewienia Cnót i Zwalczania Występków w Heracie 12 czerwca oraz w Kabulu 22 czerwca 2026 r.[38]

Do największych ugrupowań zbrojnych należy obecnie Narodowy Front Oporu (**National Resistance Front, NRF**), wywodzący się z zamieszkanej przez Tadżyków Doliny Pandżaszyru i powiązany przede wszystkim z byłym wiceprezydentem, **Mohammadem Salehem** oraz **Ahmadem Massoudem**, synem słynnego komendanta mudżahedinów z czasów wojny z ZSRR, a potem dowódcy oporu przeciw talibom, Ahmada Shaha Massouda.[39] NRF nadal jest aktywny na terenach zdominowanych przez Tadżyków, głównie w rejonie Doliny Pandżaszyru oraz w prowincjach północnych i północnowschodnich. Wiosną 2022 r. dochodziło do starć w Dolinie, jednak talibowie sprowadzili wzmocnienie oddziałów i przejęli tam pełną kontrolę.[40] Od tego czasu NRF sporadycznie atakował oddziały talibów w północnych prowincjach Afganistanu. Skala tych działań była jednak niewielka.[41] W 2025 r. NRF przeprowadziło ponad 80 niskoskalowych ataków w różnych prowincjach Afganistanu, w których zginęło w sumie 142 przedstawicieli talibańskich służb bezpieczeństwa, najwięcej w prowincji Kunduz. Bojówki atakowały przede wszystkim przydrożne punkty kontrolne, obsadzone przez talibów.[42]

W doniesieniach prasowych od wiosny 2022 r. zaczęła pojawiać się także organizacja **Afghanistan Freedom Fighters (AFF)**, zwalczająca talibów na północy kraju. Składa się

35 UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 09.09.2026, https://unama.unmissions.org/en/document-library/the-situation-in-afghanistan-and-its-implications-for-international-peace-0

36 The Long War Journal, Pakistan launches new strikes as conflict with Taliban persist into third week, 05.10.2026, https://www.longwarjournal.org/archives/2026/10/pakistan-launches-new-strikes-as-conflict-with-taliban-persist-into-third-week.php

37 The Long War Journal, Pakistan launches new strikes as conflict with Taliban persist into third week, 05.10.2026, https://www.longwarjournal.org/archives/2026/10/pakistan-launches-new-strikes-as-conflict-with-taliban-persist-into-third-week.php

38 UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 09.09.2026, https://unama.unmissions.org/en/document-library/the-situation-in-afghanistan-and-its-implications-for-international-peace-0

39 Hindustan Times, Ahmad Massoud safe, says NRF; Taliban ask ex-Afghan forces to integrate with govt: 10 points, 06.09.2021, https://www.hindustantimes.com/world-news/panjshir-valley-latest-developments-afghan-resistance-force-claims-ahmad-massoud-safe-101630916428929.html

40 BBC News, Afghan resistance attack Taliban, sparking reprisals in Panjshir, 16.05.2022, https://www.bbc.com/news/world-asia-61430836

41 ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, data 01.01.2023-10.10.2025, National Resistance Front, data pobrania: 16.10.2025, https://acleddata.com/data-export-tool/

42 ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, data 01.01.2023-10.10.2025, ISKP, data pobrania: 16.10.2025, https://acleddata.com/data-export-tool/

głównie z żołnierzy i policjantów z poprzedniego rządu.[43] W 2024 r. AFF zintensyfikowało ataki na posterunki i patrole talibów w stolicy kraju, Kabulu.[44] W 2025 r. dokonało w sumie 55 ataków, w których zginęło co najmniej 115 talibów.[45] 2 października 2026 r., szef policji z prowincji Nuristan oskarżył władze pakistańskie o rekrutację i wysłanie do Afganistanu około 300-400 bojowników, deklarujących przynależność do organizacji **Afghanistan Freedom Front**, którzy wszczęli walki w okręgu Kamdesh w prowincji Nuristan.[46]

Na terenie Afganistanu obecne jest także **Państwo Islamskie Prowincji Khorasan (IS-KP)**. Bazą IS-KP są zagraniczni bojownicy, pochodzący z Azji Centralnej i Pakistanu oraz zbuntowane oddziały talibów.[47][48] IS-KP odpowiada za zamachy terrorystyczne przeciw talibom, ale przede wszystkim przeciw ludności hazarskiej i innym mniejszościom religijnym. Z danych pochodzących z bazy ACLED wynika, że działania przypisywane IS-KP miały miejsce w prowincjach: Kabul, Nangarhar, Kunduz, Herat i in.[49] Od 2022 r. talibowie jednak zintensyfikowali walkę z IS-KP, zabijając kilku wysokich rangą komendantów i ograniczając ilość ataków dokonywanych przez tę grupę.[50] W 2025 r. zanotowano dziewięć ataków przeprowadzonych przez IS-KP, w których zginęły 34 osoby, w większości talibowie. Ataki w większości miały charakter zamachów, w tym także samobójczych.[51] W 2026 r. sporadyczna aktywność IS-KP również była odnotowywana.[52]

Talibowie oskarżają Pakistan o wspieranie bojowników IS-KP, twierdząc, że jeden z wysokich rangą komendantów został zabity pod koniec października 2025 r. w Peszawarze.[53]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Brak jest informacji, by na terenie Afganistanu obowiązywało w chwili obecnej ustawodawstwo specjalne.

43 Nimrokh Media, Pockets of Resistance: The Public's Unwavering Support for Anti-Taliban Movements, 18.04.2023, https://nimrokhmedia.com/en/2023/04/18/pockets-of-resistance/

44 ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, data 01.01.2023-10.10.2025, Freedom Front, data pobrania: 16.10.2025, https://acleddata.com/data-export-tool/

45 ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, data 01.01.2023-10.10.2025, Freedom Front, data pobrania: 16.10.2025, https://acleddata.com/data-export-tool/

46 The Long War Journal, Pakistan launches new strikes as conflict with Taliban persist into third week, 05.10.2026, https://www.longwarjournal.org/archives/2026/10/pakistan-launches-new-strikes-as-conflict-with-taliban-persist-into-third-week.php

47 BBC News, The Taliban's secretive war against IS, 29.10.2021, https://www.bbc.com/news/world-asia-59080871

48 Grondecka J., w: Gazeta.pl, Talibowie wciąż mają w Afganistanie rywala. "Jeśli Daesh urośnie w siłę, dołączę do nich", 14.11.2021, https://www.dowjones.com/professional/factiva/

49 ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, data 01.01.2023-10.10.2025, ISKP, , https://acleddata.com/data-export-tool/

50 RFE/ (RL Radio Free Europe/Radio Liberty), The Azadi Briefing: Taliban Using War With Islamic State To Burnish Counterterrorism Credentials , 28.04.2023, https://www.ecoi.net/en/document/2091381.html

51 ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, data 01.01.2023-10.10.2025, ISKP, , https://acleddata.com/data-export-tool/

52 UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 09.09.2026, https://unama.unmissions.org/en/document-library/the-situation-in-afghanistan-and-its-implications-for-international-peace-0

53 Tolo News, Analysts: ISIS Training Centers Located in Pakistan, 19.10.2025, https://tolonews.com/afghanistan-196357

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w 2023 r. w Afganistanie w różnego rodzaju incydentach śmierć poniosło 510 cywilów, z kolei w 2024 r. odnotowano 388 ofiar cywilnych, zaś do 10 października 2025 r. – 210 ofiar cywilnych.[54]

Brakuje zbiorczych informacji na temat ofiar cywilnych w 2026 r., jednak ogólna liczba ofiar zwiększyła się w ciągu ostatniego roku – głównie na skutek ostrzału transgranicznego z terytorium Pakistanu.[55]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

W wyniku nalotów pakistańskiej armii w strefie przygranicznej Afganistanu, w marcu 2024 r. w prowincji Paktika zginęły trzy kobiety i troje dzieci, natomiast w grudniu 2024 r. zginęło, według różnych szacunków, od 20 do 46 osób w siedmiu wioskach, w których żyją pakistańscy uchodźcy z rejonu Waziristanu. Źródła pakistańskie podały, że celem ataku byli bojownicy TTP.[56] W pierwszej połowie 2024 r. oddziały TTP kilkanaście razy ostrzeliwały posterunki kontrolne oddziałów pakistańskich na granicy pakistańsko-afgańskiej.[57] W 2025 r. do 10 października, w pakistańskim ostrzale rakietowym zginęło co najmniej 10 osób, najwięcej 28 marca 2025 r., kiedy bomba lotnicza uderzyła w dom w dystrykcie Nyamat w Paktice, zabijając 7 osób.[58]

W 2026 r. nastąpił gwałtowny wzrost ofiar cywilnych ataków ostrzałów z terytorium Pakistanu – w ciągu roku, od października 2025 do końca września 2026 r., zginęło w sumie 512 cywilów, a 1,2 tys. zostało rannych.[59].

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

Od początku 2024 r. nie stwierdzono tego typu aktów przemocy, uderzających celowo w ludność cywilną.[60]

54 ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

55 UNAMA (UN Assistance Mission in AfghanistanUpdate on the human rights situation in Afghanistan, luly-September 2026, 15.10.2026, https://unama.unmissions.org/en/unama-human-rights-monitoring-and-reporting

56 ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, civilians, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

57 UN General Assembly / UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/78/789-S/2024/196], 13.06.2024, https://www.ecoi.net/en/file/local/2111394/n2415471.pdf

58 ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, civilians, air/drone strike / missile attacks, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

59 UNAMA (UN Assistance Mission in AfghanistanUpdate on the human rights situation in Afghanistan, luly-September 2026, 15.10.2026, https://unama.unmissions.org/en/unama-human-rights-monitoring-and-reporting

60 ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, civilians, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

DZIAŁANIA ODWETOWE

Od początku 2024 r. nie zanotowano tego typu zdarzeń.[61]

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

W ciągu ostatnich dwóch lat (2025 i 2026 r.) poważnymi wyzwaniami w sferze humanitarnej był masowy powrót uchodźców z Iranu i Pakistanu,[62][63] cięcia budżetowe i ograniczenie finansowej pomocy amerykańskiej, kierowanej do Afganistanu[64] oraz katastrofalne trzęsienie ziemi w prowincji Kunar, które pochłonęło ponad 2 tys. ofiar śmiertelnych.[65] Od października 2025 r. czynnikiem negatywnie wpływającym na sytuację humanitarną w Afganistanie, a zwłaszcza w jego wschodniej części, jest konflikt z Pakistanem i granica międzypaństwowa między tym krajami, zamknięta na całej swojej długości.[66]

Dużym problemem pozostają ofiary śmiertelne, spowodowane niewybuchami, minami i innymi pozostałościami wojny. Ofiarami często są dzieci. Niemniej jednak także w tym zakresie podejmowane są działania, polegające na rozminowywaniu terenu, koordynowane przez ONZ.[67]

Sytuacja ekonomiczna w Afganistanie po 40 latach konfliktów pozostaje ciężka, na co negatywny wpływ mają także klęski żywiołowe, zmiany klimatyczne i bariery społeczne dla kobiet, w szczególności w zakresie dostępu do rynku pracy i edukacji. Według szacunków ONZ, wsparcia humanitarnego (żywnościowego) potrzebuje ok. 23 mln osób, czyli więcej niż połowa mieszkańców kraju.[68] Następuje jednak stopniowa poprawa – bo w 2022 r. pomocy potrzebowało niemal 30 mln mieszkańców Afganistanu.[69] Pomoc humanitarna jest regularnie dostarczana przez organizacje międzynarodowe, takie jak FAO, UE, MCK, UNICEF, WFP i inne. UNHCR dystrybuuje pomoc humanitarną we wszystkich prowincjach Afganistanu,[70][71] mimo

61 ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, civilians, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

62 UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Pakistan-Afghanistan; Returns Emergency Response as of 25 October 2025, 28.10.2025, https://data.unhcr.org/en/documents/download/119357

63 UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Iran-Afghanistan; Returns Emergency Response; as of 25 October 2025, 28.10.2025, https://data.unhcr.org/en/documents/download/119358

64 AAN Team i Clark, Kate, The End of US Aid to Afghanistan: What will it mean for families, services and the economy?, 13.05.2025, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/the-end-of-us-aid-to-afghanistan-what-will-it-mean-for-families-services-and-the-economy/

65 OCHA (the United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Eastern Region Earthquake Response Plan (Sep 2025 — Dec 2025), revised October 2025, 14.10.2025, https://www.unocha.org/publications/report/afghanistan/afghanistan-eastern-region-earthquake-response-plan-sep-2025-dec-2025

66 RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Families Torn Apart, Trade At A Standstill: One Year Of The Afghan-Pakistan Border Closure, 04.10.2026, https://www.rferl.org/a/afghanistan-pakistan-border-closure-year-taliban/33868985.html

67 UN General Assembly i UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/79/797-S/2025/109], 21.02.2025, https://undocs.org/A/79/797

68 UN General Assembly i UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/79/797-S/2025/109], 21.02.2025, https://undocs.org/A/79/797

69 UN General Assembly / UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/77/636-S/2022/916], 27.02.2023, https://www.ecoi.net/en/file/local/2088888/N2305123.pdf

70 UN General Assembly i UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/79/797-S/2025/109], 21.02.2025, https://undocs.org/A/79/797

71 UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), UNHCR Regional Bureau for Asia and Pacific (RBAP); External Update: Afghanistan Situation #29; As of 1 November 2023, 01.12.2023, https://www.ecoi.net/en/file/local/2101693/EXTERNAL+AFG+Situation+Emergency+Update+%28as+of+1+November+2023%29.pdf

że skala tej pomocy jest ograniczana, zaś wyzwania rosną, zwłaszcza w obliczu olbrzymiej skali powrotów uchodźców z krajów sąsiednich.[72]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

Zamachy terrorystyczne oraz akty odwetu ze strony talibów pozostają obecnie największym zagrożeniem dla ludności cywilnej w Afganistanie. 80% ofiar cywilnych w Afganistanie zginęła w atakach na konkretne grupy lub osoby. Dotyczy to w szczególności szyickiej mniejszości narodowości hazarskiej, która jest atakowana w różnych miejscach na terenie Afganistanu, głównie przez IS-KP:

- 21 marca 2025 r. eksplozja na bazarze w dystrykcie Gerishk w prowincji Helmand, zabiła co najmniej 3 osoby. Sprawca nie został ustalony;
- 11 lutego 2025 r. zamachowca samobójca z IS-KP zdetonował bombę w siedzibie Kabul Bank w mieście Kunduz, gdzie talibowie i cywile czekali w kolejce po wypłaty. Zginęło co najmniej 20 osób, głównie talibów, ale także cywile i ochroniarz, aczkolwiek są sprzeczne doniesienia o ofiarach;
- 11 grudnia 2024 r. IS-KP dokonało zamachu na Khalila Rahmana Haqqaniego, ministra ds. uchodźców, wujka ministra spraw wewnętrznych Sirajuddina Haqqani. Do zamachu doszło w budynku ministerstwa w Kabulu. Minister należał do frakcji talibów o nazwie Haqqani Network;
- 21 listopada 2024 r. IS-KP zaatakowało wyznawców sufizmu w prowincji Baghlan;
- 12 września 2024 r. IS-KP zaatakowało autobus z pielgrzymami narodowości hazarskiej, wracającymi z pielgrzymki z Karbali. Atak miał miejsce w prowincji Ghor, a ofiary pochodziły z Daikundi;
- 2 września 2024 r. IS-KP zdetonowało bombę niedaleko biura byłego radcy prawnego w jednej z dzielnic Kabulu. Zginęło, według różnych szacunków od 6 do 45 osób. Istnieją rozbieżności co do tego, kto dokładnie zginął, jednak wśród ofiar znajdowało się 16 prokuratorów;
- 17 maja 2024 r. w Bamjanie nieznani sprawcy zastrzelili na bazarze sześć osób, w tym trzech europejskich turystów, dwóch afgańskich cywili, najprawdopodobniej Hazarów, i jednego przedstawiciela talibów;
- 29 kwietnia 2024 r. w wyniku strzelaniny w szyickim meczecie w miejscowości Andisha w prowincji Herat, zginęło sześć osób, w tym jedno dziecko i dwie kobiety;
- 21 marca 2024 r. kilkadziesiąt osób zostało zabitych w zamachu w siedzibie banku w Kandaharze, kiedy talibowie przyszli tam odebrać wypłaty;

[72] UN General Assembly i UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/81/363-S/2026/724], 09.09.2026, https://undocs.org/en/A/81/363

- 6 stycznia 2024 r. eksplodował autobus w dzielnicy Dasht-e Barchi, zabijając pięciu pasażerów.

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

Nadal zdarzają się ataki na poszczególne osoby, w tym w szczególności na funkcjonariuszy byłych służb bezpieczeństwa, byłych pracowników administracji, członków prowincjonalnych rad, funkcjonujących za poprzedniego rządu, a także na osoby, które nie zastosowały się do norm narzuconych przez talibów lub zostały posądzone o wspieranie partyzantów z NRF.[73]

Talibowie dokonują pozaprawnych egzekucji na osobach, które uważają za swoich wrogów. Ofiarami mogą być osoby posądzane o współpracę z nielegalnymi grupami zbrojnymi, osoby prowadzące działalność, którą talibowie uznają za nielegalną, osoby, które nie zatrzymały się na posterunku lub osobiści wrogowie.[74]

Ponadto ofiarami arbitralnych egzekucji mogą być osoby, które w inny sposób sprzeciwiają się nakazom wprowadzonym przez talibów. Przykładowo 7 lutego 2025 r. talibowie zabili czterech górników w miejscowości Awiz w prowincji Badakhshan, którzy trudnili się wydobyciem złota. Następnie przestrzegli pozostałych mieszkańców przed protestami i sprzeciwianiem się ich kontroli nad kopalnią.[75]

W sumie, ACLED odnotował w 2023 r. 155 ofiar pozaprawnych egzekucji, o które obwiniane są siły bezpieczeństwa Afganistanu (talibowie), w 2024 r. – 129 ofiar takich zdarzeń, zaś do 10 października 2025 – 109.[76]

W 2026 r. UNAMA podała, że do końca 2026 r. odnotowano co najmniej 17 pozaprawnych egzekucji byłych członków sił bezpieczeństwa. W większości przypadków dotyczyło to osób, które niedawno wróciły z zagranicy.[77]

Problemem pozostają także gwałtowne spory o ziemię, których zarejestrowano około 50 w pierwszych miesiącach 2024 r. Najwięcej ich występuje na południu i na wschodzie Afganistanu.[78] W 2025 r. do śmiertelnych starć na tym tle dochodziło m.in. w prowincjach Laghman, Baghlan, Zabul, Wardak, Nangharhar, Kapisa i in. Talibowie aresztowali potem uczestników zdarzeń.[79]

[73] ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, civilians, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

[74] ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, civilians, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

[75] ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, civilians, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

[76] ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, civilians, atakujący: government / military forces / police forces, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

[77] UNAMA (UN Assistance Mission in AfghanistanUpdate on the human rights situation in Afghanistan, luly-September 2026, 15.10.2026, https://unama.unmissions.org/en/unama-human-rights-monitoring-and-reporting

[78] UN General Assembly / UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/78/789-S/2024/196], 13.06.2024, https://www.ecoi.net/en/file/local/2111394/n2415471.pdf

[79] ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, riots, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

W Afganistanie odbywają się protesty o zróżnicowanej skali. Zwykle mają pokojowy przebieg, chociaż zdarzały się przypadki użycia przemocy przez talibów wobec protestujących oraz dziennikarzy relacjonujących protesty. Największym echem odbiły się protesty kobiet, które domagały się zgody na powrót do szkół i do pracy. W Kabulu tego typu protesty odbywają się regularnie. Protestują także rodziny osób, które zginęły zabite przez talibów lub w zamachach, przedstawiciele różnych grup społecznych, np. lekarze, nauczyciele i pracownicy firm budowlanych, domagający się wypłaty zaległych pensji.[80]

Ofiarami przemocy byli także rolnicy, protestujący przeciw zakazowi uprawy maku. 13 maja 2024 r. setki mieszkańców wioski Barlas w prowincji Badakhshan protestowało przeciw takiemu zakazowi. Talibowie otworzyli ogień do tłumu w wyniku czego zginęły trzy osoby. Podobne zdarzenie miało miejsce 30 czerwca 2025 r. w dystrykcie Kash, również w Badakhshanie, gdzie talibowie zniszczyli uprawy maku i konopi indyjskich. W zamieszkach zginęło do najmniej 8 osób, a 22 zostały ranne. Talibowie odcięli Internet i wprowadzili dodatkowe siły do prowincji.[81] Protesty oraz ich siłowe tłumienie miało miejsce także w 2026 r. Przykładowo w sierpniu 2026 r. w zamieszkach w prowincji Badakhshan zginęły co najmniej dwie osoby.[82]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Grupy przestępcze, powiązane wcześniej z talibami, zostały w większości włączone do aparatu państwowego i nie działają niezależnie. Zdarza się, że osoby wcześniej zaangażowane w handel narkotykami pełnią teraz oficjalne funkcje w obecnej administracji. Aktywne pozostały niewielkie grupy, związane przede wszystkim z niektórymi klanami, zajmujące się handlem bronią i narkotykami. Niekiedy grupy te, luźno działające w Afganistanie mają wsparcie ze strony swoich klanów, czasem także ze strony samych talibów wyższego szczebla.[83]

Talibowie wprowadzili zakaz upraw maku, co spowodowało spadek produkcji w 2023 r. W kwietniu 2024 r. ogłoszono dodatkowe środki mające na celu ściganie handlarzy, co jeszcze bardziej zniechęciło do uprawy i sprzedaży opium. Jednak dowody z terenu wskazują na ciągłą uprawę maku, głównie w prowincjach Badakhshan, Herat, Kandahar, Nangarhar i Takhar.[84]

Co więcej, produkcja ponownie zwiększyła się w 2026 r. w stosunku do 2025 r., chociaż nadal pozostaje niższa niż przed dojściem talibów do władzy. Talibowie nadal kontynuują działania mające na celu ograniczenie upraw, jednak rolnicy starają się obejść zakazy, dzieląc uprawy na mniejsze działki i niszcząc tylko część z nich lub

[80] ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, civilians, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

[81] ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, civilians, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

[82] UNAMA (UN Assistance Mission in AfghanistanUpdate on the human rights situation in Afghanistan, luly-September 2026, 15.10.2026, https://unama.unmissions.org/en/unama-human-rights-monitoring-and-reporting

[83] Global Crime Index, Afghanistan 2025, https://ocindex.net/country/afghanistan

[84] UN General Assembly / UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/78/789-S/2024/196], 13.06.2024, https://www.ecoi.net/en/file/local/2111394/n2415471.pdf

ukrywając mak między innymi zbożami. Większość upraw jest usytuowana obecnie na północnym wschodzie kraju, podczas gdy udało się ograniczyć zbiory na południu.[85]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Brak informacji o przepisach lub zakazach dotyczących zmiany miejsca zamieszkania lub pobytu. Generalnie podróżowanie po Afganistanie jest obecnie bezpieczniejsze, gdyż znikły główne zagrożenia w postaci zamachów na drogach oraz większości posterunków kontrolnych. Talibowie co do zasady nie utrzymują posterunków i nie sprawdzają przemieszczającej się wiejskiej ludności, której nie postrzegają jako zagrożenie.[86] Jednak na północy kraju i wokół miast, gdzie talibowie są przyjmowani z większą wrogością, a także tam, gdzie miały miejsce starcia zbrojne, takie posterunki się pojawiają.[87] [88]

Wolność poruszania się kobiet została drastycznie ograniczona. Mogą one przemieszczać się same jedynie w okolicy swojego domu, teoretycznie w odległości do 72 km od domu, jednak nie mogą korzystać same z przewozów lotniczych. W praktyce często jednak obowiązuje całkowity zakaz samotnego opuszczania domu. Stosowanie przepisów dotyczących przemieszczania się kobiet może się różnić w zależności od regionu. Kobietom odmawia się niekiedy również zgody na wyjazdy za granicę, np. na studia.[89]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Brak jest aktualnych, zbiorczych, informacji na temat skali obecnych, spontanicznych migracji wewnętrznych w Afganistanie i możliwości stałej zmiany miejsca pobytu

WEWNĘTRZNI UCHODŹCY

W 2026 r. nadal 3,2 mln osób żyło w Afganistanie jako osoby wewnętrznie przesiedlone. W 2026 r. zarejestrowano ok. 70 tys. nowych uchodźców. Dodatkowo 1,2 mln Afgańczyków powróciło z krajów sąsiednich.[90]

85 UN Office on Drugs and Crime, New UNODC survey: Afghanistan opium production resumes with fivefold year-on-year increase, 29.10.2026, https://www.unodc.org/unodc/en/press/releases/2026/October/new-unodc-survey_-afghanistan-opium-production-resumes-with-fivefold-year-on-year-increase.html

86 ICG (International Crisis Group), Afghanistan's Security Challenges under the Taliban, 12.08.2022, https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/afghanistans-security-challenges-under-taliban

87 EUAA (European Union Agency for Asylum), Key socio-economic indicators in Afghanistan and in Kabul City, 08.2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2077430/2022_08_EUAA_COI_Report_Key_socio_economic_indicators_in_Afghanistan_and_in_Kabul_city.pdf

88 Freedom House, Afghanistan 2025, https://freedomhouse.org/country/afghanistan/freedom-world/2025

89 EUAA (European Union Agency for Asylum), Afghanistan Country Focus, 01.2026, https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2026_01_Afghanistan_COI_Report_Country_Focus.pdf

90 UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), UNHCR Afghanistan Situation Regional Update August 2026, 29.09.2026, https://reliefweb.int/report/afghanistan/unhcr-afghanistan-situation-regional-update-august-2026

W 2026 r. wewnętrzne przesiedlenia objęły przede wszystkim społeczności zagrożone z powodu ostrzału transgranicznego, zamieszkujące wzdłuż granicy z Pakistanem w prowincjach: Khost, Paktia, Paktika, Nangarhar, Kunar i Nuristan. Według doniesień, przesiedlenia objęły ponad 16 tys. rodzin. Wiele przesiedlonych rodzin schroniło się w tymczasowych obozach, nieformalnych osiedlach lub u krewnych i znajomych. Często jednak ich dostęp do podstawowych usług, takich jak zakwaterowanie, opieka zdrowotna, dostęp do wody i urządzeń sanitarnych, pozostaje ograniczony.[91] Wtórne przesiedlenia dotknęły w szczególności uchodźców w prowincji Kunar, którzy przebywali tam w obozach po zeszłorocznym trzęsieniu ziemi.[92]

Dodatkowo, w źródłach można znaleźć raporty o odbieraniu ziemi mniejszościom etnicznym i masowych, przymusowych wysiedleniach tych grup.[93] Ostanie doniesienia z października 2026 r. mówią o groźbie wysiedlenia około 80 tys. osób, głównie Hazarów, z miasta Omid-e Sabz, w okolicach Kabulu. Talibowie na podstawie arbitralnych decyzji odbierają mniejszościom ziemię i nieruchomości.[94]

UCHODŹCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Uchodźcy afgańscy w krajach sąsiednich, głównie w Iranie i Pakistanie, migrują tam od czasu rozpoczęcia wojny w Afganistanie w 1978 r. i obecnie stanowią w tych krajach liczne społeczności.[95]

Jednak obecnie legalne wyjazdy i przekraczanie granic z krajami sąsiednimi jest utrudnione. Przekroczenie granicy z Pakistanem jest możliwe tylko dla osób, które posiadają paszport i wizę (wyjątek stanowią mieszkańcy Kandaharu oraz osoby wymagające pilnej pomocy lekarskiej, które mogą wyjechać na podstawie dowodu osobistego czyli *tazkiry*).[96] Granica z Pakistanem jest ponadto często zamykana ze względu na toczące się walki. Według ostatnich informacji, granica pozostaje zamknięta od października 2025 r., co utrudnia Pasztunom żyjącym po jej obu stronach normalne funkcjonowanie i przyczynia się do znacznych zakłóceń w handlu.[97]

W Pakistanie w 2026 r. przebywa nadal około 1,6 mln Afgańczyków, w tym ok. 843 tys. osób posiada dokumenty identyfikacyjne.[98] Od wielu lat Pakistan przeprowadza masowe deportacje przebywających nielegalnie Afgańczyków, które zintensyfikowały się w 2025 i 2026 r., w związku z napiętą sytuacją na granicy.[99]

91 CISU (Civilsamfund i Udvikling), Escalation of Afghanistan–Pakistan Border Hostilities Triggering New Internal Displacement in Eastern and South-Eastern Afghanistan, 16.03.2026, https://cisu.dk/artikler/alert-note-escalation-of-afghanistan-pakistan-border-hostilities-triggering-new-internal-displacement-in-eastern-and-south-eastern-afghanistan/

92 IOM (International Organization for Migration (IOM), IOM Warns of Humanitarian Impact of Afghanistan–Pakistan Border Escalation, 04.03.2026, https://www.iom.int/news/iom-warns-humanitarian-impact-afghanistan-pakistan-border-escalation

93 HRW (Human Rigths Watch), Afghanistan Events of 2025, https://www.hrw.org/world-report/2026/country-chapters/afghanistan

94 Hasht-e Subh Daily, Human Rights Defenders Call for End to Forced Evictions in Omid-e Sabz Township, 18.10.2026, https://8am.media/eng/human-rights-defenders-call-for-end-to-forced-evictions-in-omid-e-sabz-township/

95 HRW (Human Rights Watch), Pakistan: Forced Returns Expose Afghans to Persecution, Destitution, 19.03.2025, https://www.hrw.org/news/2025/03/19/pakistan-forced-returns-expose-afghans-persecution-destitution

96 UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), External Update: Afghanistan Situation #24 as of 01 May 2023, 24.05.2023, https://www.ecoi.net/en/file/local/2092278/2023.05.01+AFG+Situation+Emergency+Update.pdf

97 RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Families Torn Apart, Trade At A Standstill: One Year Of The Afghan-Pakistan Border Closure, 04.10.2026, https://www.rferl.org/a/afghanistan-pakistan-border-closure-year-taliban/33868985.html

98 UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Pakistan; Overview of Refugees and Afghans of Other Status in Pakistan (as of 30 September 2026), 16.10.2026, https://data.unhcr.org/en/documents/download/124530

99 HRW (Human Rights Watch), Pakistan: Forced Returns Expose Afghans to Persecution, Destitution, 19.03.2025, https://www.hrw.org/news/2025/03/19/pakistan-forced-returns-expose-afghans-persecution-destitution

Ogólnie w 2025 r. do Afganistanu powróciło prawie 327 tys. osób, natomiast w 2026 r., do końca września, ok. 310 tys.[100] Władze prowadzą także masowe zatrzymania, w tym również osób zarejestrowanych jako uchodźcy.[101][102]

W wielu przypadkach deportacje powodują znaczne trudności ekonomiczne dla powracających rodzin, pozostawiając ich bez źródła utrzymania i skazując na bezdomność.[103]

W Iranie przebywa liczna grupa afgańskich uchodźców i migrantów, ale jej rozmiary są trudne do ustalenia, ze względu na nieustanne przemieszczanie się ludności. W marcu 2025 r. rząd irański rozpoczął masową akcję powrotów, która objęła ok. 1,9 mln osób w 2025 r. oraz 580 tys. w 2026 r. Około 80% zawróconych osób zostało deportowanych.[104]

PODSUMOWANIE

Po przejęciu władzy przez talibów w 2021 r. Afganistan został przekształcony w Emirat Islamski, oparty w całości na religijnym prawie szariatu.

Rząd talibów zapowiedział stosowanie kary śmierci oraz kar cielesnych, zgodnie z prawem szariatu, i na jesieni 2022 r. rozpoczął wykonywanie publicznych egzekucji. Egzekucje wykonywane na podstawie wyroku sądowego należą jednak do rzadkości.

Sytuacja bezpieczeństwa ludności cywilnej w Afganistanie poprawiła się od czasu przejęcia władzy przez talibów, gdyż wraz z wycofaniem się z Afganistanu sił koalicji międzynarodowej znacznie zmniejszyła się liczba starć zbrojnych na większości obszarów.

Jednakże od jesieni 2025 r. trwa ograniczony konflikt zbrojny z Pakistanem. W szczególności w pasie przygranicznym ludność cywilna jest narażona na powszechne zagrożenie życia, ze względu na możliwość bombardowań z powietrza. W tym regionie odnotowano w ubiegłym roku nowe, wewnętrzne przesiedlenia.

Afganistan również mierzy się z problemem masowych powrotów uchodźców z Iranu i Pakistanu. Powracającym osobom, jak również osobom nowo przesiedlonym udzielana jest pomoc humanitarna, ale ze względu na skalę zjawiska jest ona bardzo ograniczona.

100 UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Pakistan; Overview of Refugees and Afghans of Other Status in Pakistan (as of 30 September 2026), 16.10.2026, https://data.unhcr.org/en/documents/download/124530

101 IOM (International Organization for Migration) i UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), 15.10.2026, https://data.unhcr.org/en/documents/download/124485

102 UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Pakistan-Afghanistan; Returns Emergency Response as of 25 October 2025, 28.10.2025, https://data.unhcr.org/en/documents/download/119357

103 IPS (Inter Press Service), Forced Deportations Leave Afghan Women in Dire Poverty, 09.07 2024, https://www.ipsnews.net/2024/07/forced-deportations-leave-afghan-women-dire-poverty/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=forced-deportations-leave-afghan-women-dire-poverty

104 UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Iran-Afghanistan; Returns Emergency Response; as of 3 October 2026, 08.10.2026, https://data.unhcr.org/en/documents/download/124400

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie", „dyskryminacja", „konflikt" itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA

1. AAN (Afghanistan Analyst Network), The Taleban's Caretaker Cabinet and other Senior Appointments, 07.10.2021, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/the-talebans-caretaker-cabinet-and-other-senior-appointments/

2. AAN Team i Clark, Kate, The End of US Aid to Afghanistan: What will it mean for families, services and the economy?, 13.05.2025, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/the-end-of-us-aid-to-afghanistan-what-will-it-mean-for-families-services-and-the-economy/

3. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, data 13.11.2025-13.11.2026, dane pobrano 13.11.2026, https://acleddata.com/

4. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Afganistan, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 20.02.2025, https://acleddata.com/data-export-tool

5. Afghanistan International, Taliban Leader Plans Loya Jirga To Legitimise Government, 06.03.2025, https://www.afintl.com/en/202503067233

6. Afghanistan International, Taliban Leader Restricts Ministers' Powers, Requires Approval For Cabinet Meet, 20.10.2026, https://www.afintl.com/en/202610207481

7. Al Jazeera, 'Last-ditch push': Pakistan-Afghanistan talks falter amid deep mistrust, 29.10.2025, https://www.aljazeera.com/news/2025/10/29/last-ditch-push-pakistan-afghanistan-talks-falter-amid-deep-mistrust

8. AP News, Taliban official: Strict punishment, executions will return, 23.09.2021, https://apnews.com/article/religion-afghanistan-kabul-taliban-22f5107f1dbd19c8605b5b5435a9de54?utm_medium=APMiddleEast&utm_campaign=SocialFlow&utm_source=Twitter

9. BBC News, Afghan resistance attack Taliban, sparking reprisals in Panjshir, 16.05.2022, https://www.bbc.com/news/world-asia-61430836

10. BBC News, Afghanistan: Taliban morality police replace women's ministry, 17.09.2021, https://www.bbc.com/news/world-asia-58600231

11. BBC News, The Taliban's secretive war against IS, 29.10.2021, https://www.bbc.com/news/world-asia-59080871

12. CISU (Civilsamfund i Udvikling), Escalation of Afghanistan–Pakistan Border Hostilities Triggering New Internal Displacement in Eastern and South-Eastern Afghanistan, 16.03.2026, https://cisu.dk/artikler/alert-note-escalation-of-afghanistan-pakistan-border-hostilities-triggering-new-internal-displacement-in-eastern-and-south-eastern-afghanistan/

13. Encyklopedia Britannica, Afghanistan, https://www.britannica.com/place/Afghanistan

14. EUAA (European Union Agency for Asylum), Afghanistan - Security situation, 08.2022,

https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_08_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf

15. EUAA (European Union Agency for Asylum), Afghanistan Country Focus, 12.2023, https://www.ecoi.net/en/file/local/2101835/2023_12_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Country_Focus.pdf

16. EUAA (European Union Agency for Asylum), Key socio-economic indicators in Afghanistan and in Kabul City, 08.2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2077430/2022_08_EUAA_COI_Report_Key_socio_economic_indicators_in_Afghanistan_and_in_Kabul_city.pdf

17. France 24, Four men publicly executed in one day in Afghanistan, 11.04.2025, https://www.france24.com/en/live-news/20250411-four-men-publicly-executed-in-one-day-in-afghanistan

18. Freedom House, Afghanistan 2025, https://freedomhouse.org/country/afghanistan/freedom-world/2025

19. Global Crime Index, Afghanistan 2025, https://ocindex.net/country/afghanistan

20. Grondecka J., w: Gazeta.pl, Talibowie wciąż mają w Afganistanie rywala. "Jeśli Daesh urośnie w siłę, dołączę do nich", 14.11.2021, https://www.dowjones.com/professional/factiva/

21. Hasht-e Subh Daily, Human Rights Defenders Call for End to Forced Evictions in Omid-e Sabz Township, 18.10.2026, https://8am.media/eng/human-rights-defenders-call-for-end-to-forced-evictions-in-omid-e-sabz-township/

22. Hindustan Times, Ahmad Massoud safe, says NRF; Taliban ask ex-Afghan forces to integrate with govt: 10 points, 06.09.2021, https://www.hindustantimes.com/world-news/panjshir-valley-latest-developments-afghan-resistance-force-claims-ahmad-massoud-safe-101630916428929.html

23. HRW (Human Rights Watch), Pakistan: Forced Returns Expose Afghans to Persecution, Destitution, 19.03.2025, https://www.hrw.org/news/2025/03/19/pakistan-forced-returns-expose-afghans-persecution-destitution

24. HRW (Human Rigths Watch), Afghanistan Events of 2025, https://www.hrw.org/world-report/2026/country-chapters/afghanistan

25. ICG (international Crisis Group), Afghanistan's Security Challenges under the Taliban, 12.08.2022, https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/afghanistans-security-challenges-under-taliban

26. IOM (International Organization for Migration (IOM), IOM Warns of Humanitarian Impact of Afghanistan–Pakistan Border Escalation, 04.03.2026, https://www.iom.int/news/iom-warns-humanitarian-impact-afghanistan-pakistan-border-escalation

27. IOM (International Organization for Migration) i UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), 15.10.2026, https://data.unhcr.org/en/documents/download/124485

28. IPS (Inter Press Service), Forced Deportations Leave Afghan Women in Dire Poverty, 09.07 2024, https://www.ipsnews.net/2024/07/forced-deportations-leave-afghan-women-dire-poverty/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=forced-deportations-leave-afghan-women-dire-poverty

29. Nimrokh Media, Pockets of Resistance: The Public's Unwavering Support for Anti-Taliban Movements, 18.04.2023, https://nimrokhmedia.com/en/2023/04/18/pockets-of-resistance/

30. OCHA (the United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Eastern Region Earthquake Response Plan (Sep 2025 — Dec 2025), revised October 2025, 14.10.2025, https://www.unocha.org/publications/report/afghanistan/afghanistan-eastern-region-earthquake-response-plan-sep-2025-dec-2025

31. OHCHR (Office of the High Commissioner of Human Rights), UN expert condemns latest execution in Afghanistan, 22.10.2025, https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/10/un-expert-condemns-latest-execution-afghanistan

32. PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Porozumienie USA z talibami, 03.03.2020, https://www.pism.pl/publikacje/Porozumienie_USA_z_talibami

33. Rewiev of Afhanistan Developments, Taliban Government Four Years After Coming to Power, 08.08.2025, https://afgreview.com/en/political/taliban-government/

34. RFE/ (RL Radio Free Europe/Radio Liberty), The Azadi Briefing: Taliban Using War With Islamic State To Burnish Counterterrorism Credentials , 28.04.2023, https://www.ecoi.net/en/document/2091381.html

35. RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Families Torn Apart, Trade At A Standstill: One Year Of The Afghan-Pakistan Border Closure, 04.10.2026, https://www.rferl.org/a/afghanistan-pakistan-border-closure-year-taliban/33868985.html

36. RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), In 'Dangerous' Escalation, Pakistani Drone Strikes Kill Two Senior Taliban Members In Kabul, 10.10.2025, https://www.rferl.org/a/pakistan-taliban-ttp-afghanistan-strikes-drone/33556513.html

37. RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Which Countries Have Relations With The Taliban's Unrecognized Government?, 30.05.2024, https://www.rferl.org/a/afghanistan-taliban-russia-diplomacy/32972530.html

38. The Kabul Tribune, Belarusian Envoy Presents Credentials to Taliban Prime Minister in Kabul, 01.11.2026, https://thekabultribune.com/en/0011775

39. The Long War Journal, Pakistan launches new strikes as conflict with Taliban persist into third week, 05.10.2026, https://www.longwarjournal.org/archives/2026/10/pakistan-launches-new-strikes-as-conflict-with-taliban-persist-into-third-week.php

40. The Telegraph, Taliban will chop off hands of thieves as harsh, 07.09.2021, https://www.telegraph.co.uk/world-news/2021/09/07/taliban-will-chop-hands-thieves-harsh-punishments-return/

41. Tolo News, Analysts: ISIS Training Centers Located in Pakistan, 19.10.2025, https://tolonews.com/afghanistan-196357

42. Tolo News, Rising Tensions Between Afghanistan, Pakistan, 22.12.2023, https://tolonews.com/opinion-186604

43. UN General Assembly / UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/78/789-S/2024/196], 13.06.2024, https://www.ecoi.net/en/file/local/2111394/n2415471.pdf

44. UN General Assembly / UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 14.09.2022, https://www.ecoi.net/en/file/local/2079419/N2259109.pdf

45. UN General Assembly / UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/77/636-S/2022/916], 27.02.2023, https://www.ecoi.net/en/file/local/2088888/N2305123.pdf

46. UN General Assembly i UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/79/797-S/2025/109], 21.02.2025, https://undocs.org/A/79/797

47. UN General Assembly i UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security; Report of the Secretary-General[A/81/363-S/2026/724], 09.09.2026, https://undocs.org/en/A/81/363

48. UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), UNHCR Regional Bureau for Asia and Pacific (RBAP); External Update: Afghanistan Situation /29; As of 1 November 2023, 01.12.2023, https://www.ecoi.net/en/file/local/2101693/EXTERNAL+AFG+Situation+Emergency+Update+%28as+of+1+November+2023%29.pdf

49. UN Office on Drugs and Crime, New UNODC survey: Afghanistan opium production resumes with fivefold year-on-year increase, 29.10.2026, https://www.unodc.org/unodc/en/press/releases/2026/October/new-unodc-survey_-afghanistan-opium-production-resumes-with-fivefold-year-on-year-increase.html

50. UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 09.09.2026, https://unama.unmissions.org/en/document-library/the-situation-in-afghanistan-and-its-implications-for-international-peace-0

51. UNAMA (UN Assistance Mission in AfghanistanUpdate on the human rights situation in Afghanistan, luly-September 2026, 15.10.2026, https://unama.unmissions.org/en/unama-human-rights-monitoring-and-reporting

52. UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), External Update: Afghanistan Situation /24 as of 01 May 2023, 24.05.2023, https://www.ecoi.net/en/file/local/2092278/2023.05.01+AFG+Situation+Emergency+Update.pdf

53. UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Iran-Afghanistan; Returns Emergency Response; as of 25 October 2025, 28.10.2025, https://data.unhcr.org/en/documents/download/119358

54. UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Pakistan; Overview of Refugees and Afghans of Other Status in Pakistan (as of 30 September 2026), 16.10.2026, https://data.unhcr.org/en/documents/download/124530

55. UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), UNHCR Afghanistan Situation Regional Update August 2026, 29.09.2026, https://reliefweb.int/report/afghanistan/unhcr-afghanistan-situation-regional-update-august-2026

56. VoA (Voice of America), Taliban Not Ruling Out Holding Elections, 16.09.2021, https://www.voanews.com/a/taliban-not-ruling-out-holding-elections-/6231821.html

57. Wikipedia, Provinces of Afghanistan, https://en.wikipedia.org/wiki/Provinces_of_Afghanistan